

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

„Magnetiseurs doen goed werk” ...

HET MEDISCH OORDEEL VAN EEN JURIST

DE KANTONRECHTER in Utrecht, die begin mei twee magnetiseurs te beoordelen kreeg, heeft de (ons inziens) historischmedische verklaring afgelegd: „Deze mensen doen goed werk”.

Deze rechterlijke verklaring vonden we in het Utrechts Nieuwsblad en in de dagbladen De Telegraaf en De Courant Nieuws van de Dag.

Onze enige hoop is nog, dat de verslaggevers het verkeerd hebben verstaan, maar de kans daarop is klein gezien het vonnis. De Utrechtse kantonrechter veroordeelde de magnetiseurs tot een schuldigverklaring zonder oplegging van straf.

Ook uit dit vonnis mag worden afgeleid dat de kantonrechter vindt, dat de magnetiseurs „zulk goed werk doen”, dat zij moeilijk kunnen worden bestraft.

De verklaring van de kantonrechter dient vastgelegd te worden in medische tijdschriften. „Magnetiseurs doen goed werk.”

Ondanks tal van onderzoeken op het gebied van de paranormale begaafdheid is er nog nimmer wetenschappelijk aangetoond, dat paranormale geneeskunst bestaat of enig praktisch nut kan afwerpen. Zelfs de man, die veel tijd, ambitie en studie aan bovenzintuigelijke verschijnselen heeft opgeofferd, de Utrechtse prof. Tenhaeff, aarzelt niet te waarschuwen te-

gen de overgrote meerderheid der strijkers en handopleggers omdat 98% van de „paranormalen” zelfs door deze buitengewoon hoogleraar als charlatans wordt gedoodverfd.

Maar de Utrechtse kantonrechter stelt elke wetenschap in de schaduw „Deze magnetiseurs doen goed werk.” Heeft de rechter kennis kunnen nemen van de mislukkingen van deze pseudo-artsen? Kent deze jurist de schaamte bij vele patiënten, die na een bezoek aan een magnetiseur lang, soms te lang aarzelen om terug te keren naar hun huisarts. Hebben de Utrechtse magnetiseurs onder hun „goede werken” ook opgesomd de kosten die zij hun soms wanhopige slachtoffers op de hals halen? Wij hebben reeds meermalen gewezen op de beklagenswaardige vrouw, die 138 maal een magnetiseur bezocht om van haar hoofdpijn af te komen. Consult per keer f 2,50. Dat zelfs deze som van f 345,— niet hielp behoeft geen betoog. Het ziekenfonds is toch voordeliger. Heeft de Utrechtse kantonrechter het advies gevraagd van een medische getuige deskundige?

Wij staan verbaasd over het medisch oordeel, dat de Utrechtse kantonrechter heeft durven vellen.

En wij betreuren, dat hij op zijn eigen gebied zo lankmoedig is. Deze mannen hebben de wet op de Geneeskunst overtreden. Die wet is er ter bescher-

ming van de volksgezondheid, een heilig goed in ons land. Daarom hadden deze mannen gestraft dienen te worden. Niet geprezen.

Hebt U ook een kwakzalver in Uw eigen huis?

HEBT U EEN schoonmoeder, dan kan ze volgens een hypnotiseur in Londen zeer wel een „kwakzalver” zijn. Dr. S. J. van Pelt, voorzitter van het Britse genootschap van medische hypnotiseurs, schrijft in het vakblad van dit genootschap dat in vrijwel elk huis een „pseudo-kwakzalver” aanwezig is in de persoon van een bemoeizuchtige schoonmoeder, een overbezorgde moeder, een dominerende vader of een praatgrage buur. Van Pelt noemt enkele voorbeelden van de suggestie-inblazingen van deze „huis-kwakzalvers”.

Er was een aanstaande moeder, zo lezen we in het Haarlems Dagblad, die haar schoonmoeder toevertrouwde dat ze vroeger aan astma geleden had. Waarop schoonmoeder prompt suggereerde dat de baby met de ziekte geboren zou kunnen worden. De aanstaande moeder maakte zich over dit denkbeeld zo bezorgd, dat ze weer aanvallen kreeg.

Een tweede geval dat dr. Van Pelt aanhaalt is dat van de vrouw van een arts die een alcohol-ontwenningsskuur had doorgemaakt langs hypnotherapeutische weg. De doktersvrouw wilde te weten komen of haar man nu inderdaad tegen de verlokkingen van de alcohol bestand was en deed wijn in zijn pudding om dit te beproeven.

Een derde geval was dat van de jongen die astma kreeg omdat zijn overbezorgde moeder hem uit en te na voorhield dat hij zich in acht moest nemen omdat hij een zwakke borst had. Er was voorts een vrouw die ervan overtuigd was dat ze een hersentumor had nadat ze een suggestief medisch-opvoedkundig televisieprogramma had gezien. Als laatste voorbeeld noemde dr. Van Pelt het geval van een man die dacht dat hij een hartkwaal had, omdat zijn bureau niet aflieten hem te vertellen van een familielid dat gestorven was aan harttrombose.

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie 1961 ten bedrage van f7,50 te gireren. Voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50.

Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

Vroegere verpleger ging dokter spelen

DE VROEGERE VERPLEGER, die voor dokter ging spelen, kreeg van de Rotterdamse kantonrechter een boete van f 3000.— of zestig dagen hechtenis.

Daarmee toont Rotterdam opnieuw, dat men in de Maasstad weet van aanpakken. Of het nu gaat om het opbouwen van een vernielde stad, het bestrijden van het nozemprobleem of het waken over de volksgezondheid, Rotterdam maakt er korte metten mee.

Tragisch is alleen, dat de veroordeelde natuurgenezer G. W. C. uit Nunspeet buiten Rotterdam rustig kan voortgaan met zijn gevaarlijke praktijken. Weliswaar vertelde hij in Rotterdam dat hij in Nunspeet onder toezicht werkt van een arts, maar een deugdelijk onderzoek van de inspectie van de Volksgezondheid in de provincie Gelderland lijkt ons op dit punt zeer gewenst.

In Rotterdam hield C. althans spreekuur zonder bevoegde arts. De zich noemende „directeur van de kliniek Natuurgeneeswijze te Nunspeet” reisde eens per maand naar Rotterdam (en naar hoeveel andere steden?) om daar patiënten te ontvangen, die hij behandelde na toepassing der z.g. oogdiagnostiek.

In de spreekkamer te Rotterdam stonden een stethoscoop, een bloeddrukapparaat en andere medische instrumenten opgesteld. Ook legde de politie beslag op kruiden, die C. als medicijn gebruikte en betrokken van een drogist. Maar C. zelf was weer directeur van een kruidenhuis, waarvan de drogist zijn kruiden betrok. „Een aardige broekzak-vestzak-politiek”, smaalde de officier van Justitie.

C. gaf grif toe in Rotterdam onjuist gehandeld te hebben, maar voegde er aan toe dat enkele mensen hem hadden gevraagd naar de Maasstad te komen en „dat hij zo vlug geen arts kon krijgen”. „Ik heb alles afgebeld en zelfs een advertentie in een medisch tijdschrift willen plaatsen. Maar die werd geweigerd, omdat er natuurgeneeswijze bij stond”, verontschuldigde hij zich.

Arme kwakzalver! Geen arts die hem ter zijde wil staan. Geen medisch tijdschrift dat hem wil helpen bij het zoeken naar een medische stroman voor zijn lucratief bedrijf. Gelukkig, dat die arts in Nunspeet de goede C. maar steeds blijft helpen. Toch zouden we graag dat onderzoek van de inspectie Volksgezondheid eens willen afwachten.

De Rotterdamse kantonrechter aldus De Tijd-Maasbode, nam het hem kwa-

Zware boete voor natuurgenezer

lijk, dat hij zich omkleed had met titels — bijvoorbeeld n.d. (natural doctor) en ph. th. (physical theory) —, die niets te zeggen hebben, ook niet in Amerika. Volgens mr. De Haan worden deze gegeven door een „academie”, die kwasi-academische graden verschaft. „Zo'n instelling geeft zich de naam van university, maar betekent niets, waarschijnlijk alleen een bureau, waar een juffrouw brieven zit te tikken”, meende mr. De Haan.

Verdachte bleef er echter bij, dat hij zijn „titels” serieus met cursussen verworven heeft. Hij zei, in Zwitserland en Chicago geweest te zijn en in Duitsland de twee-jaarlijkse congressen voor artsen en natuurgeneeswijze bezocht te hebben, waar hij als autodidact bij mocht zijn.

„Allemaal apekool”

De officier van Justitie vond het echter allemaal „apekool”. „De man heeft de goegemeente zand in de ogen gestrooid”, vond hij. „Hij is vroeger verpleger geweest en had dat beter kunnen blijven, maar hij is dokter gaan spelen. En het uitoefenen van de geneeskunde is gelukkig voorbehouden aan degenen, die hiervoor examens afgelegd hebben.

Ideëel motief

De verdediger, mr. J. Slijper, voerde aan, dat achter dit alles geen winstbejag zit, maar een ideëel motief. „Er is een groot verschil tussen mijn cliënt en „kwakzalvers”. Deze laatste blijven uit de buurt van artsen terwijl C. het contact met hen zoekt”.

De raadsman gaf voorts een uiteenzetting over de oog-diagnose, ofwel irisdiagnostiek. Het oog is de enige plaats in het lichaam zonder huid en de spieren en bloedvaten komen hier samen. Als iets in het lichaam niet goed functioneert, moet dit in de ogen te zien zijn, aan de stand, aan een verkleuring, of plekjes. In vele gevallen is men dan in staat de aard van de ziekte vast te stellen. Mr. Slijper toonde een Duitse folder van een speciaal instrument om deze diagnose vast te stellen.

Wat verder de natuurgeneeswijze betreft, vermeldde de advocaat, dat deze zich richt op de algehele toestand van de patiënt. Medicijnen (voornamelijk

kruiden) spelen bij de behandeling, die C. geeft, niet zozeer de hoofdrol, maar vooral de leefwijze en lichaamsbeweging.

Verdachte is lid van de vereniging voor natuurgeneeswijze. Mr. Slijper verzekerde, dat zijn cliënt voortaan alleen weer onder de hoede van artsen zal werken.

„Ik kan er niets aan doen”, concludeerde de kantonrechter, „maar ik ben allerminst overtuigd. Het gaat om de gezondheid van de mensen en alleen omdat het de eerste keer is, zal ik conform vonnissen”.

De verdachte zal in hoger beroep gaan. *Hoezeer wij ons verheugen over dit Rotterdamse vonnis, het blijft een druppel op een gloeiende plaat. Deze natuurgeneeswijze dient eenvoudig van het toneel te verdwijnen. De boete van f 3000.— moet voor elk ander arrondissement een voorbeeld zijn. Overal waar deze man zijn voor de volksgezondheid dubieuze praktijken verricht overtreedt hij de wet op de Geneeskunst, zoals hij dit in Rotterdam deed. Waarom moeten er eerst slachtoffers vallen, voordat de Justitie een eind maakt aan deze wantoestand?*

Levensgevaarlijke reclame-stunt voor kwakzalver

OP UITNODIGING van een kruidendokter in het Duitse plaatsje Weiden is een Marokkaanse familie uit Tanger, welke in 1959 het slachtoffer is geworden van de vergiftigde spijsolie in Meknes, naar Duitsland gekomen in de hoop daar genezing te vinden. De vrouw en de kinderen uit het gezin zijn gedeeltelijk verlamd.

Deze gratis reclame — gesierd met een grote foto van de aankomst van de beklagenswaardige Arabieren in Neurenberg — voor de kwakzalverij vonden we in de Helderse Courant.

Wij hopen niet, dat vele lezers van dit blad door dit bericht vertrouwen hebben gekregen in kruidendokters. Het is namelijk niet uitgesloten, dat een patiënt door behandeling van een kruidendokter te laat komt bij een bevoegd geneeskundige om nog te kunnen herstellen.

En deze tragiek kan toch moeilijk het doel zijn van de Helderse Courant. Ons advies is daarom: geen ruchtbaarheid aan dit soort reclamestunts van kwakzalvers. Het is levensgevaarlijk

„STEL U NIET BLOOT AAN PRIMITIEVE GENEESKUNST”

„DE ÉÉN ZEGT ronduit en vol overtuiging „Onzin!”, de ander zegt met evenveel zekerheid „Ik geloof er vast in!” en daartussen ligt een scala van de meest uiteenlopende meningen over wat de ene helft noemt „kwakzalverij” en de andere helft „zegenrijk werk van paranormaal begaafden”.

Zo begint een uitvoerig artikel over het onderwerp kwakzalverij in de Provinciale Overijsselse en Zwolse Courant, waarin het probleem zeer objectief wordt belicht.

Erg objectief

Naar onze smaak wel erg objectief. De schrijver heeft bemerkt, dat met uitzondering van onze fel strijdende vereniging, de tegenstanders van de kwakzalverij een minder negatieve houding aannemen ten aanzien van magnetiseurs, wier gaven men blijkbaar in sommige gevallen wel wil onderkennen.

„Artsen”, zo schrijft de POZC, „zijn in het algemeen met hun achtjarige studie van het menselijk lichaam en lijden achter zich bepaald niet vóór de kwakzalverij, zoals iedereen begrijpen zal — toch staan zij menigmaal niet geheel afwijzend tegenover het magnetisme, waarin men bij enkelen positieve krachten onderkent.”

Deze voorlichting lijkt ons rechtstreeks afkomstig van de magnetiseurs. Immers, men kan toegeven dat veel artsen zich inderdaad niet te veel bekommeren om het vraagstuk der kwakzalverij, maar dat er een redelijk aantal artsen te vinden zou zijn dat ook maar enige „positieve krachten” bij de magnetiseurs veronderstelt is zuivere magnetiseurspropaganda.

Daarnaast geeft het artikel in het Zwolse dagblad echter ook ruimschoots aandacht aan de gevaren van de kwakzalverij. Wij citeren:

„Het grote gevaar der kwakzalverij in ’t algemeen is dat er geen sprake is van medisch geschoolden.

Sommigen stellen vaak op de vreemdste manieren hun diagnose (in de ogen kijken, „waterkijken” e.d.) met een geweldig grote kans dat ze er faliekant naast zijn. De patiënt slikt zijn drankjes — meestal een verzameling van kruiden — die waarschijnlijk niet helpen en in die tijd kan een wellicht ernstige bestaande ziekte doorwoekeren

zonder dat er medisch verantwoord wordt ingegrepen. Hoevelen daarvan het slachtoffer zijn geworden is niet te bepalen, maar het zullen er ongetwijfeld verscheidenen zijn.”

Drankjes en pillen

„Eigenlijk wordt de kwakzalverij ook op andere, legale manieren uitgeoefend. Iedereen kan in een drogisterij of een apotheek verpakte drankjes e.d. krijgen, die, wanneer ze in een laboratorium worden onderzocht, volstrekt of zo goed als waardeloos zijn. Onlangs is van bevoegde zijde gewezen op het ontstellend toenemende gebruik van geneesmiddelen die zonder doktersrecept overal te verkrijgen zijn. Indien ze helpen zijn ze dikwijls niet van gevaar ontbloot, indien ze niet helpen zijn ze menigmaal weggegooid geld. In de Consumentengids van de Nederlandse Consumentenbond is onlangs een middel tegen het roken onder de microscoop gelegd. De conclusie was, dat er geen enkel werkelijk effect van te verwachten is. Het Rijksinstituut voor pharmaco-therapeutisch onderzoek neemt eveneens geregeld allerlei geneesmiddeltjes onder de loep en komt daarbij vaak tot verrassende ontdekkingen. Een poeder tegen open beenwonden van een waterkijker in Heemstede bleek melksuiker te zijn, een andere poeder was pure sigarettinas. Ook het bestuur van de Vereniging tot bestrijding van de Kwakzalverij laat onderzoeken verrichten en opvallend vaak zijn de ingrediënten van allerlei middeltjes dan alcohol met pepermuntolie, al dan niet gekleurd om ze aantrekkelijker te doen schijnen, doch in alle gevallen zonder enig resultaat te geven. Deze en dergelijke middelen worden meestal aangeprezen voor bepaalde, veel voorkomende ziekten (hoe meer de ziekten voorkomen hoe groter de omzet is!) zoals astma, niersteen, „opgeblazenheid” e.d. Bij de meeste nieuwe drankjes die het „algemeen welzijn” heten te bevorderen, is het steeds de fabrikant die er wel bij vaart. Al zijn deze verpakte middeltjes meestal niet uitgesproken gevaarlijk (tenzij men de hele fles tegelijk leegdrinkt, of alle pillen en poeders achter elkaar slikt)

hun nuttig effect is omgekeerd evenredig aan de buitensporige prijzen welke ervoor gevraagd worden.

Kruiden

Bij het consulteren van een kwakzalver dient men wel te bedenken dat de medische wetenschap niet heeft stilgestaan, die kwakzalverij echter wel. Indien er niet sprake is van uitgesproken oplichting, dan schrijft de kwak in de meeste gevallen kruiden voor, waaraan door de eeuwen heen bijzondere krachten zijn toegekend. We zullen niet ontkennen dat er kruiden zijn die heilzame werking hebben (de medici werken er heus ook mee) doch bijna altijd zijn er in de loop der jaren andere geneesmiddelen gevonden, die beter zijn. Waarbij opgemerkt mag worden dat kwakzalvers er een handje van hebben om, ongeschoold als ze zijn, vele kruiden tegelijk op te lossen, waarvan misschien één of twee doelmatig zouden zijn, de rest echter óf volkomen onwerkzaam óf de werking van de goede kruiden te niet doen óf bepaald gevaarlijk zijn. De ontdekking van middelen tegen t.b.c., longontsteking en ontelbare andere ziekten is niet te danken geweest aan kwakzalvers doch aan de medische wetenschap!

Grote aanhang

Een krachtig aangrijpen van de kwakzalverij stuit in de praktijk duidelijk op vele moeilijkheden. In de eerste plaats is er, zoals gezegd, de wet die, hoewel het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde uitdrukkelijk verbiedend, zover gaat dat aangetoond moet worden dat er sprake is van behandeling van een patiënt. Behandelen en het stellen van een „diagnose” door de patiënt in de ogen te kijken zijn echter twee verschillende dingen. En verder heeft de kwakzalverij zo’n grote aanhang onder alle lagen van de bevolking, dat het overgaan tot massale vervolgingen ook hierdoor wel eens tegengehouden wordt. Wordt het bewijs voor de rechtbank geleverd, dan zijn de boeten in het algemeen bovendien nog vrij laag. Praatjes over wonderbaarlijke genezingen doen bijzonder snel de ronde, doch zijn net als alle geruchten: wie tot de oorsprong teruggaat bemerkt dat er niet veel van over blijft. En wie maakt uit dat inderdaad de kwakzalver genezen heeft en niet de medicus die de patiënt daarvóór behandeld heeft?

We hebben niet de illusie, dat we de aanhangers van de kwakzalverij met het bovenstaande van hun rotsvaste

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiters, apotheker, Zwolle

geloof hebben kunnen afbrengen. Er zijn notoire oplichters onder de kwakzalvers dat is zonder meer duidelijk — ze zijn alleen op geld uit. Er zijn ook bona fide genezers, die zich zelf misleiden door hun vaste geloof in „bijzondere krachten” die ze niet bezitten. En tenslotte is er een categorie magnetiseurs, tegenover welke velen positief staan, daarbij wellicht denkende aan Shakespeare's woorden dat er nog veel tussen hemel en aarde is dat we niet kunnen begrijpen.”

Consulteert men een kwak, weet dan echter dat ge u meestal blootstelt aan een op zijn minst uiterst primitieve „geneeskunst” die tragische gevolgen kan hebben indien men zich tevens doelbewust van de erkende medicus afkeert, zo waarschuwt de POZC.

Zij, die geen grenzen kennen...

VELE ARTSEN zullen zich verbaasd hebben afgevraagd, hoe het toch mogelijk kon zijn, dat in Rusland een 76-jarige vrouwelijke wonderdokter zich door een omzet van f 2000,— per dag met de verkoop van kruiden een fortuin kon verwerven, zo vraagt het Belgische artsenweekblad „Le Scalpel” zich af.

(Een bericht over dit Russisch fenomeen stond in het februari-nummer van het Maandblad tegen de Kwakzalverij). Men kan door dit nieuws zijn vertrouwen in de van staatswege uitgeoefende geneeskunde wel eens gaan verliezen, schrijft Le Scalpel. Maar in feite is deze openbaring in gene dele verrassend. De kwakzalverij is immers een van de best georganiseerde machten ter wereld.

Het is overal goed spotten met de wet, welke dan ook de wet of het regiem mag zijn, hoe zwaar ook de strafbepalingen, die op overtreding zijn gesteld.

Het geheim van deze eeuwige mogelijkheid schuilt in het meest verbreide feit ter wereld: de dwaasheid van de mensen. Deze dwaasheid is even universeel als de vrees en het leed. En zij die deze gemoedstoestanden uitbuiten kunnen altijd rekenen op een welvarend en gemakkelijk leven, zij het dat er enige risico's aan zijn verbonden, aldus Sangrado in Le Scalpel.

Scherpe Rotterdamse actie tegen „tandbederf”

NA VELE SLAPELOZE nachten had een Rotterdamse havenarbeider de stoute schoenen aangetrokken en was naar de tandarts gestapt. In het centrum van de stad zetelden twee artsen K. T. B. en K. S. B., die hem onder narcose zijn gehele resterende gebit beloofden te trekken.

Het was een merkwaardige gewaarwording voor de man, toen hij weer tot bewustzijn gekomen, zijn tanden nog in zijn mond voelde. Nog verbazender was hetgeen hij om zich heen zag. De twee artsen hadden inmiddels hun witte jassen uitgetrokken en stonden temidden van enkele politiemannen.

Op het politiebureau kon de Rotterdammer wat op zijn verhaal komen.

Hij vernam er dat hij in handen was gevallen van een groep mensen, die onbevoegd een tandheelkundige kliniek uitoefenden. De politie had argwaan gekregen, omdat de patiënten van deze artsen maandenlang na de behandeling nog in de ziektewet liepen.

In een pand in het centrum van Rotterdam hadden de artsen onder narcose tanden en kiezen getrokken van mensen die in de beruchte Vacupan-inrichting een nieuw gebit hadden besteld.

Toen de rechercheurs een onderzoek instelden zagen zij een man de inrichting verlaten, die volkomen „groggy” was omdat men hem had ontdaan van al zijn tanden en kiezen. Toen deden zij hun inval en vonden de havenarbeider onder narcose.

De politie nam het instrumentarium in beslag en hield de beide artsen aan. Men onderzoekt nog of de beide mannen inderdaad arts zijn.

Tijdens deze actie kwamen twee tandtechnici binnen, die in de inrichting van Vacupan afdrukken hadden genomen van kaken van klanten. Zij kregen een proces-verbaal.

Ongeveer gelijktijdig met de politieke actie tegen de tandenrooiers veroordeelde de Rotterdamse kantonrechter de

26-jarige tandtechnicus T. A. uit Gouda tot driemaal f 250,— boete of 25 dagen hechtenis en tot een voorwaardelijke straf van drie weken hechtenis met een proeftijd van twee jaar. Deze maximale straf werd de verdachte opgelegd wegens het onbevoegd uitoefenen van de tandheelkunde.

„In juli van het vorige jaar heeft u,” zo signaleerde de officier van Justitie, „bij drie patiënten een wasafdruk gemaakt van boven- en onderkaak. U bent reeds eerder veroordeeld maar u blijkt niet te willen luisteren. We zullen nu met grover geschut moeten beginnen.”

Hoewel verdachte zich beroepshalve alleen met het vervaardigen van gebitten mag bezighouden, heeft hij zich op het gebied van de tandarts begeven. Hij had deze overtredingen begaan met medeweten van de 51-jarige vrouwelijke tandarts A. v. D.

Deze tandarts was ter rechtzitting niet aanwezig. De zaak tegen haar wordt aangehouden. De tandtechnicus T. A. is in dienst van een tandheelkundige inrichting. De officier zei niet de illusie te koesteren dat T. A. zijn praktijken zou wijzigen. Hij liet er echter geen twijfel over bestaan, dat er bij een derde veroordeling andere, doelmatiger maatregelen zouden worden genomen.

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijntaten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Buiter, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 — 19114.